

Registratie arbeidszorg 2010 - 2014

Redactie: Marc Boons, Jo Bellens

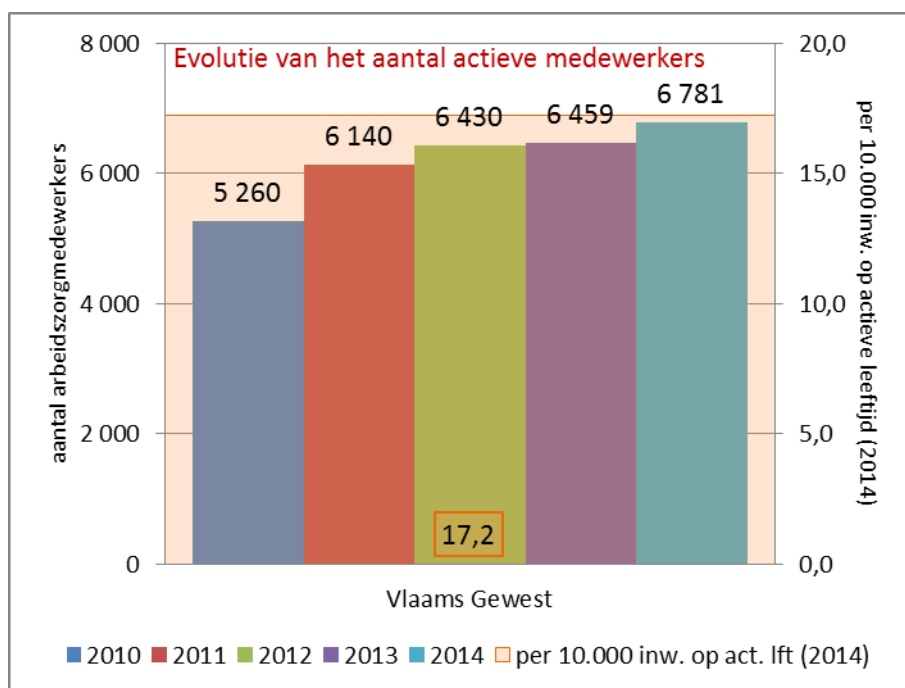
Toelichting

Dit rapport bevat de belangrijkste bevindingen van de cijfers uit het registratiesysteem dat de Ronde Tafel Arbeidszorg heeft ontwikkeld. De meeste arbeidszorginitiatieven in Vlaanderen registreren een aantal kenmerken van elke individuele arbeidszorgmedewerker. Al is deze registratie nog voor verbetering vatbaar, het is de meest volledige bron op dit moment. Meer informatie omtrent het registratiesysteem is te vinden op de website www.arbeidszorg.be.

We beschikken over resultaten voor een periode van 5 jaar. Hierna volgt een samenvatting op het niveau van het Vlaams Gewest. Van alle gegevens die voldoende betrouwbaar zijn op detailniveau vind je in bijlage de opsplitsing per sector en per provincie.

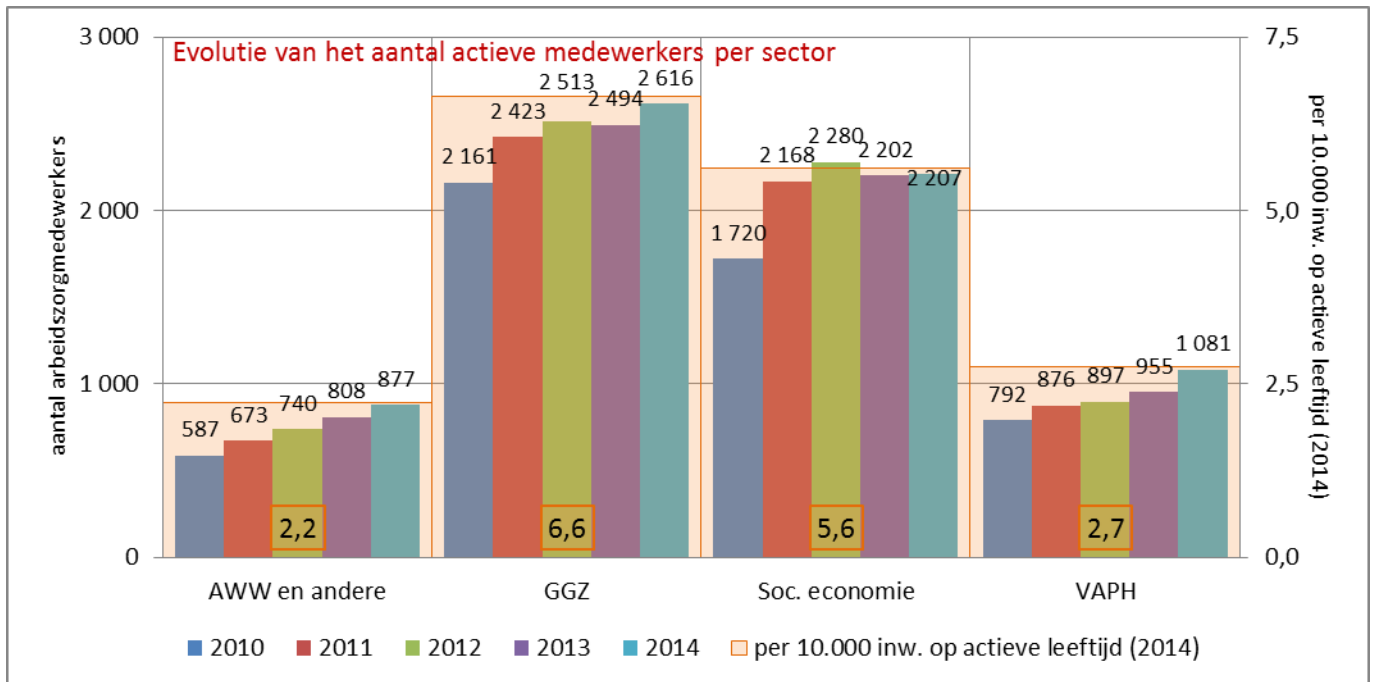
Verschillen in totalen zijn meestal te verklaren door de categorie "onbekend" in het registratiesysteem.

Evolutie van het aantal actieve medewerkers 2010 – 2014 – een overzicht

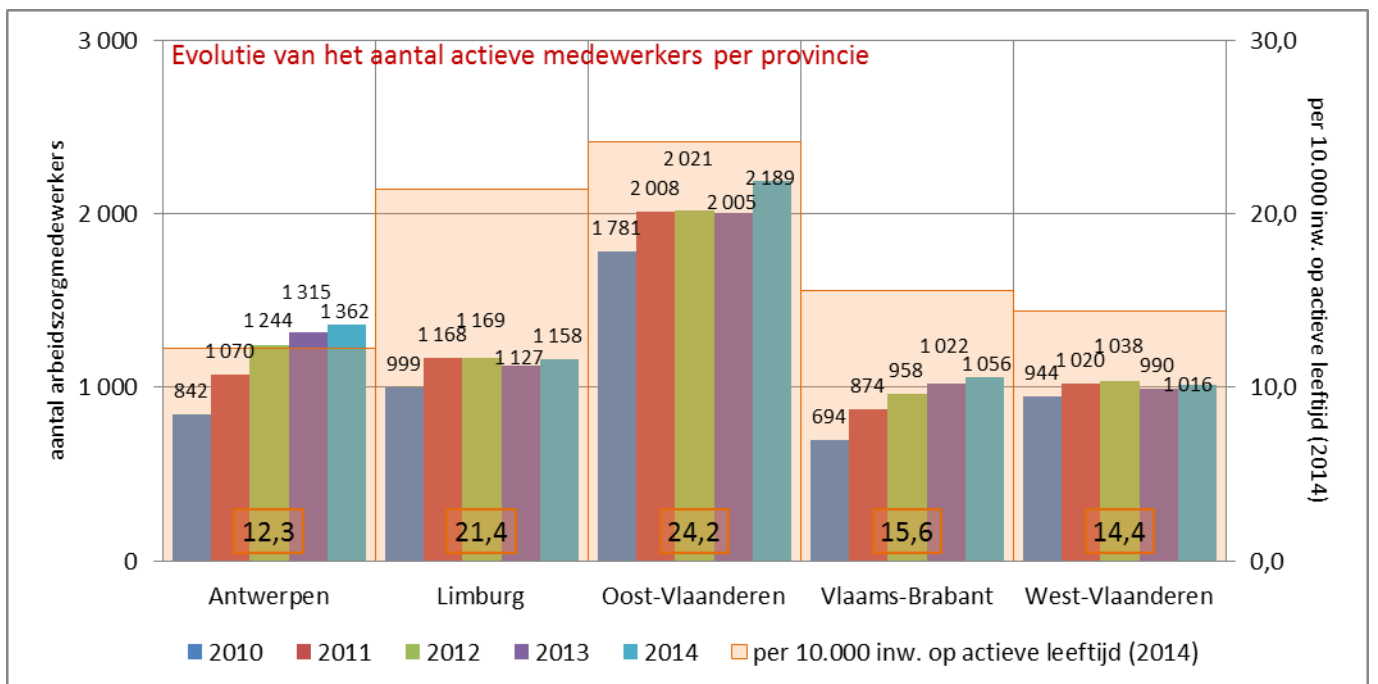
In 2014 waren er in Vlaanderen 6.781 arbeidszorgmedewerkers actief. Dat zijn er 17,2 per 10.000 inwoners op actieve leeftijd. Vergeleken met 2010 zijn er op 5 jaar tijd 1.521 medewerkers bijgekomen, een stijging met 29%. Deze stijging is deels te verklaren door een toename van het aantal arbeidszorginitiatieven die deelnemen aan de registratie.

Actieve medewerkers per sector

De sector waarin de meeste medewerkers aan de slag zijn is en blijft de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) met 2.616 medewerkers, of 39% van het totaal in 2014. Ook in de sociale economie (maatwerkbedrijven en lokale diensteneconomie) is een aanzienlijke groep actief: 2.207 medewerkers (35%) in 2014.

Actieve medewerkers per provincie

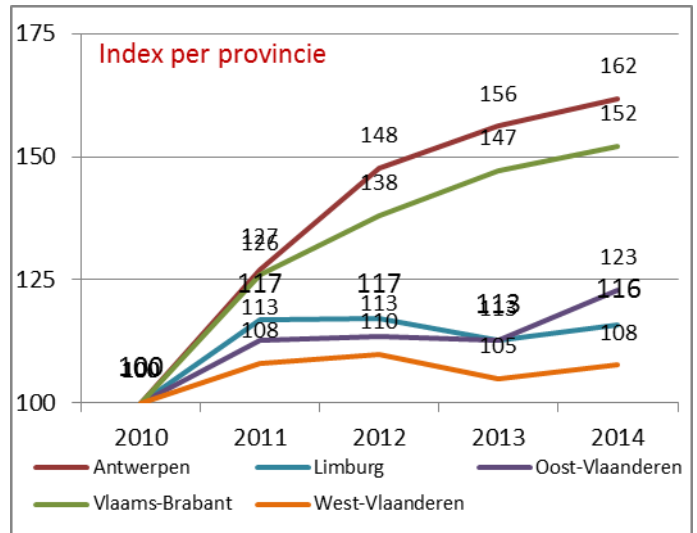
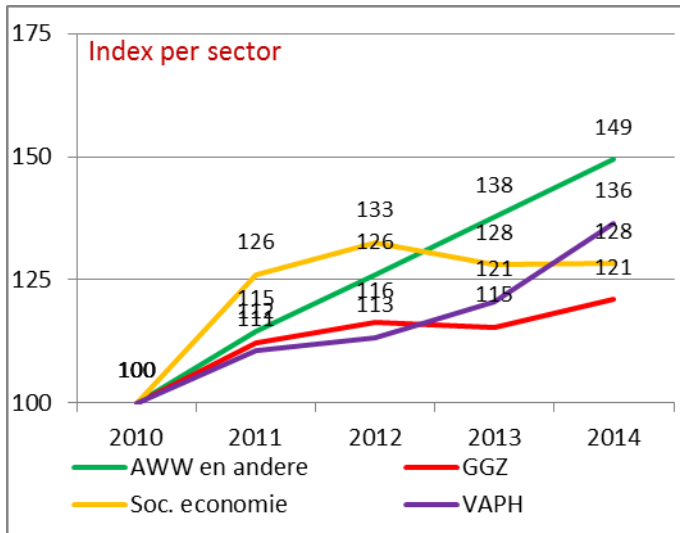

In absolute cijfers is de provincie Oost-Vlaanderen de grootste met 2.189 medewerkers in 2014. De overige provincies schommelen tussen 1.000 en 1.300 medewerkers.

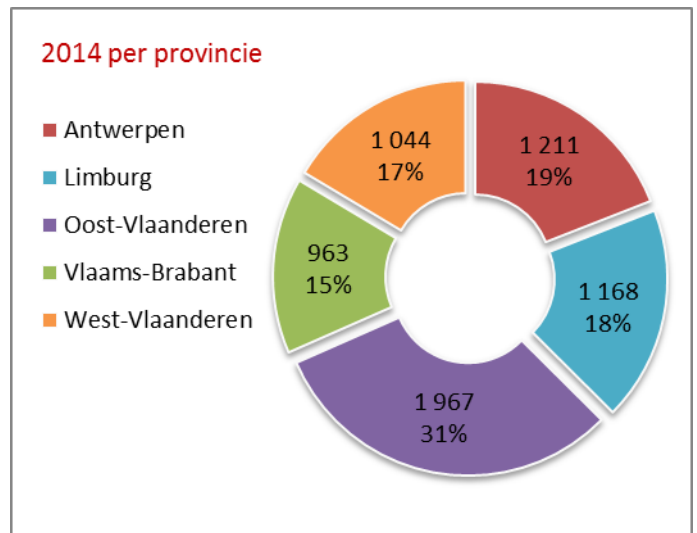
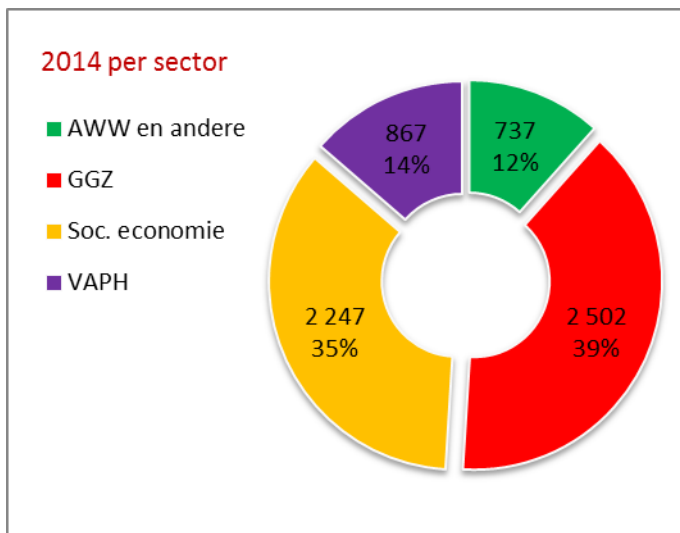
Gelet op de relatieve cijfers, klimt de provincie Limburg sterk naar boven: met 21,4 medewerkers per 10.000 inwoners komt de provincie in de buurt van Oost-Vlaanderen (24,2%). De overige provincies situeren zich tussen 12,2/10.000 en 15,5/10.000.

Als we de evolutie over de laatste 5 jaar nauwkeuriger bekijken, tekenen zich volgende tendensen af:

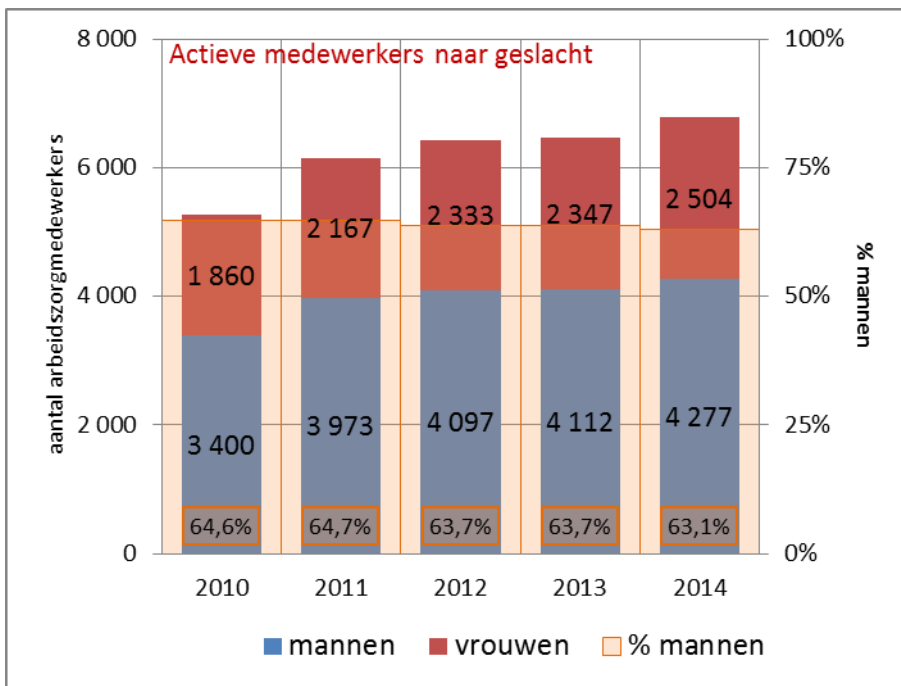
- de index (2010=100) neemt sterk toe bij de kleinste sectoren, VAPH en algemeen welzijnswerk, met resp. +49 en +36, terwijl de sociale economie en de GGZ eerder een groeivertraging kennen.
- de vergelijkbare cijfers per provincie tonen aan dat twee provincies met (zowel absoluut als relatief) minder arbeidszorgmedewerkers sterk klimmen, Antwerpen met +62 % en Vlaams-Brabant met +52 %. Opgemerkt dient wel dat deze cijfers deels te verklaren zijn door een stijgend aantal initiatieven dat participeert aan de registratie. We merken een groeivertraging in de overige provincies.

Deze cirkeldiagrammen bevatten de details van de verdeling naar sector en provincie in 2014 en stellen ze wat aanschouwelijker voor.

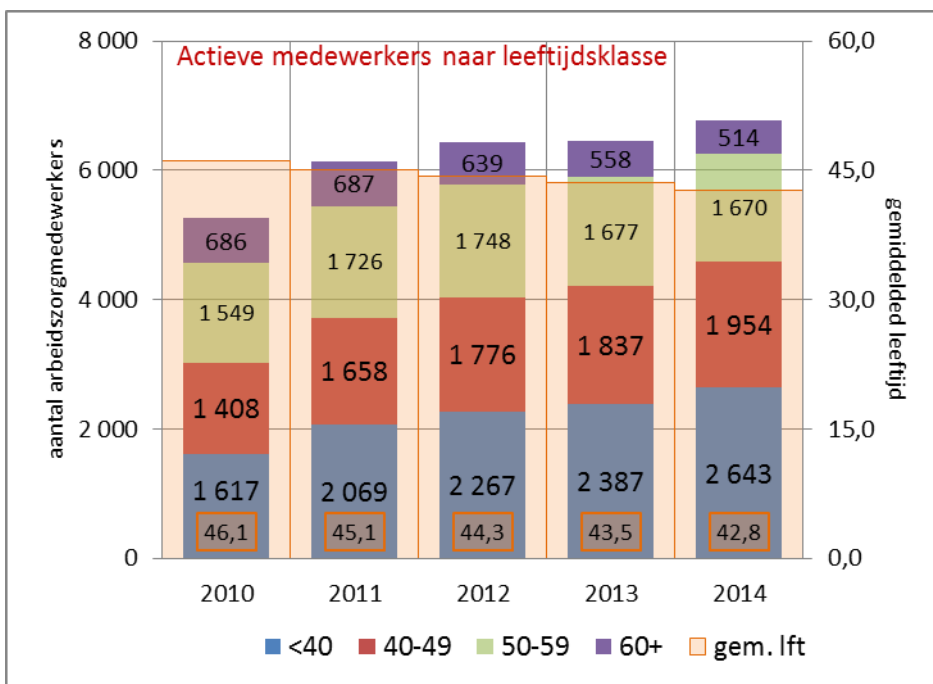
Actieve medewerkers naar geslacht

Er zijn aanzienlijk meer mannen in arbeidszorg dan vrouwen. In 2014 waren er 4.277 mannen en 2.504 vrouwen.

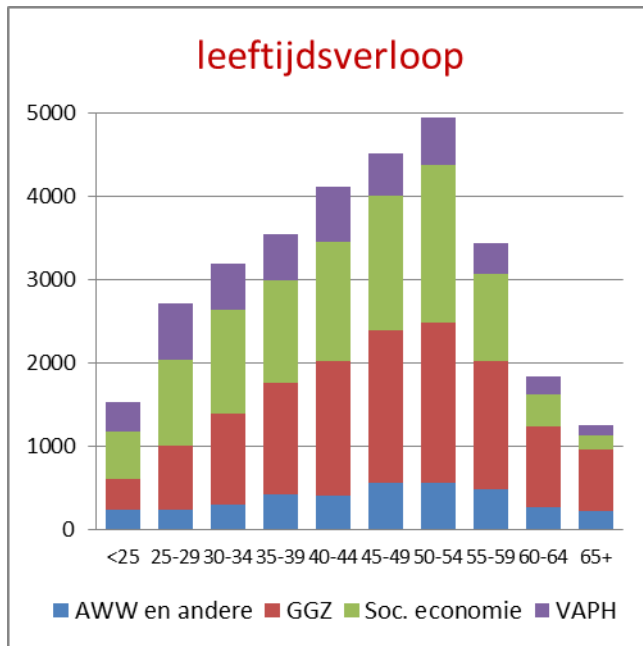
Deze verhouding van actieve medewerkers naar geslacht is in de laatste vijf jaar beperkt gedaald: van 64,6% (2010) naar 63,1% (2014).

Actieve medewerkers naar leeftijdsklasse

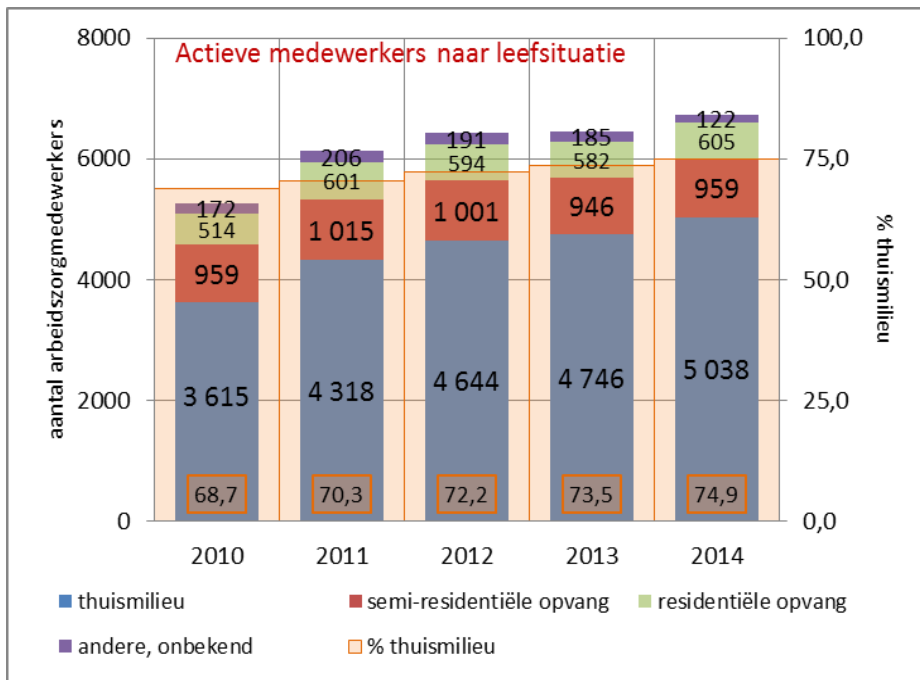

Een opvallende tendens is de daling van de gemiddelde leeftijd van de arbeidszorgmedewerker in Vlaanderen. Van 46,1 jaar in 2010 tot 42,8 jaar in 2014. Deze tendens doet zich systematisch voor binnen elke sector en in elke provincie. De tendens is toe te schrijven aan de daling van het aantal 60plussers en de stijging van het aantal min 40jarigen.

In het volgende diagram wordt de gedetailleerde verdeling voor 2014 weergegeven in klassen per 5 levensjaren. Het aantal medewerkers blijft stijgen tot de leeftijd van 55 jaar, en neemt daarna sterk af. Blijkbaar stoppen mensen vaak met arbeidszorg op 55 jaar. Dit zien we in alle sectoren, met de sector sociale economie in het bijzonder. De daling vanaf 55 jaar in de sector geestelijke gezondheidszorg is veel minder uitgesproken.

Actieve medewerkers naar leefsituatie

De grootste groep van de medewerkers komt uit de categorie 'thuismilieu' (alleenwonend, samenwonend, inwonend of pleeggezin) : 5.038 medewerkers in 2014.

Er wonen 959 medewerkers in een semi-residentiële opvang (beschut, geïntegreerd, beschermd of begeleid wonen).

605 medewerkers leven in een residentiële leefsituatie (psychiatrische of gehandicaptenvoorziening, instelling welzijnszorg of gevangenis).

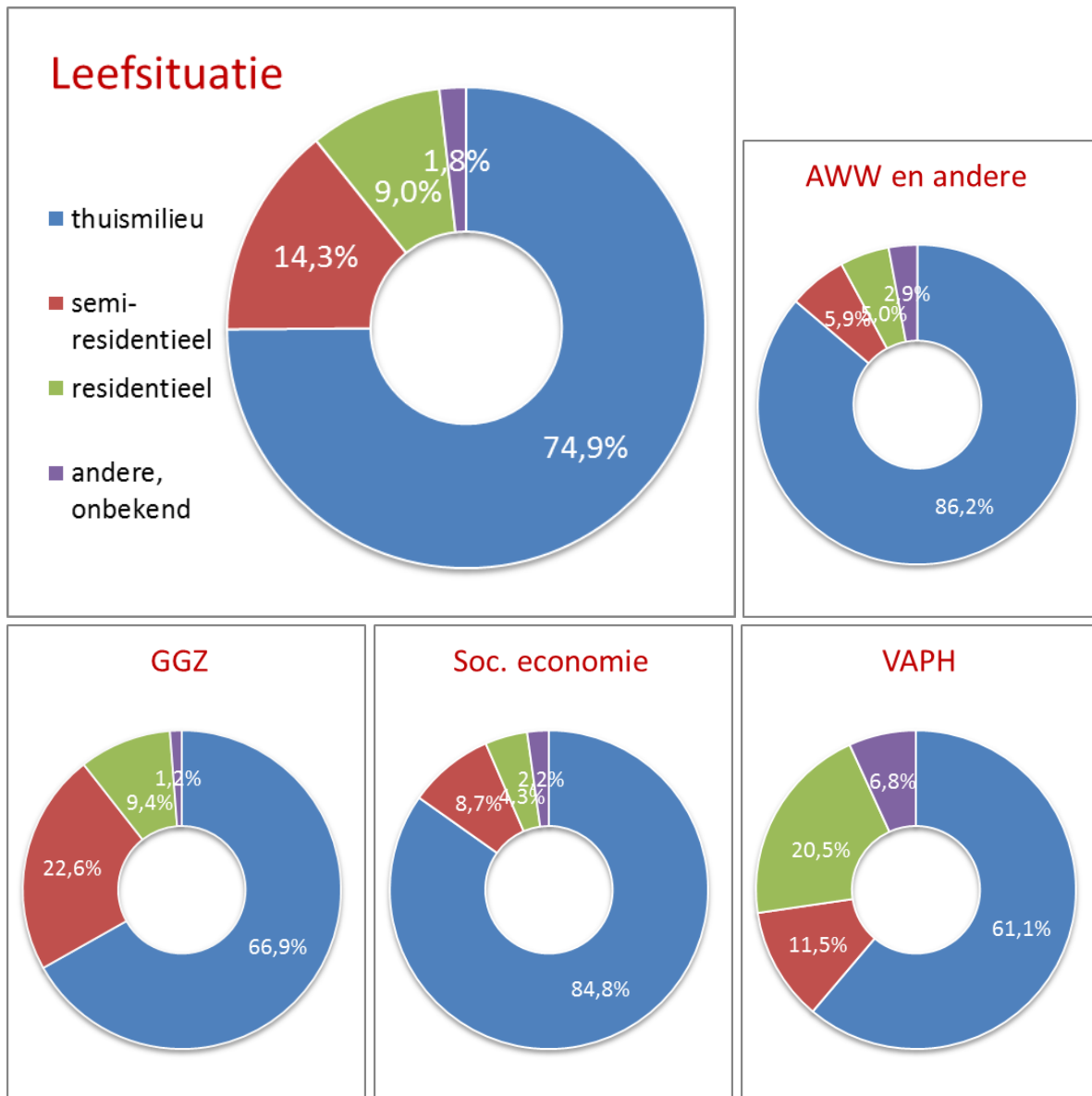
Het percentage "thuismilieu" als leefsituatie is gestaag toegenomen: van 68,7% in 2010 naar 74,9% in 2014. Dit is een duidelijke trend.

Actieve medewerkers in 2014 naar leefsituatie

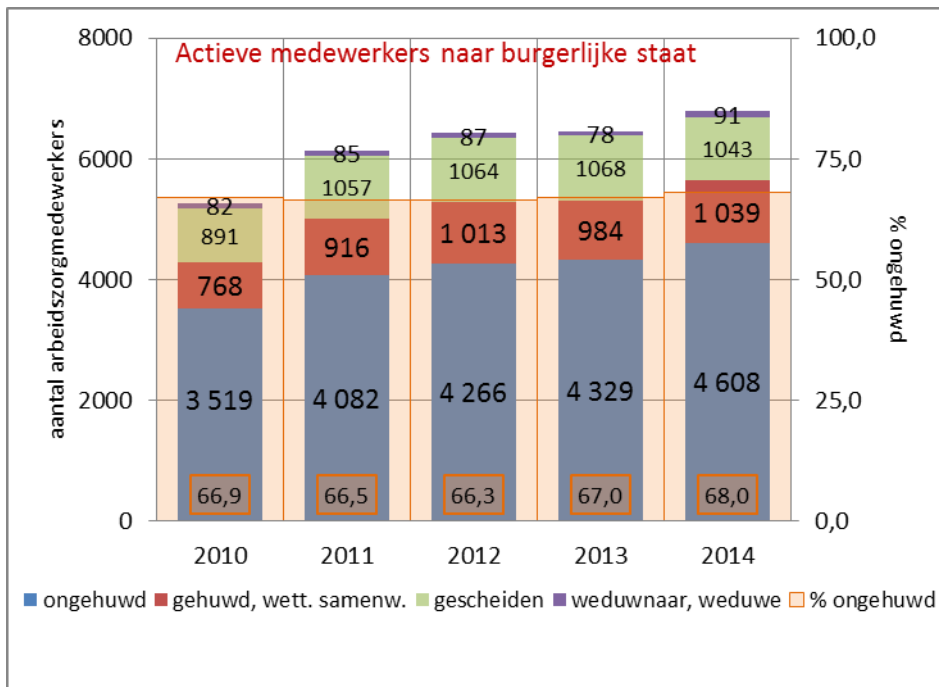
Wat de leefsituatie van arbeidszorgmedewerkers betreft doen er zich trouwens duidelijke sectorale verschillen voor. Binnen de sectoren algemeen welzijnswerk (86,2%) en sociale economie (84,8%) ligt het aandeel 'thuismilieu' hoger dan het gemiddelde (74,9%).

Voor de geestelijke gezondheidszorg ligt de categorie semi-residentieel met 22,6% beduidend hoger dan in de andere sectoren. Binnen de sector VAPH ligt dan weer de categorie residentieel met 20,5% beduidend hoger dan in de andere sectoren en dan het gemiddelde van 9,0%.

Deze cijfers verrassen niet en tonen aan dat er nog aanzienlijk categoriaal gewerkt wordt binnen elke sector.

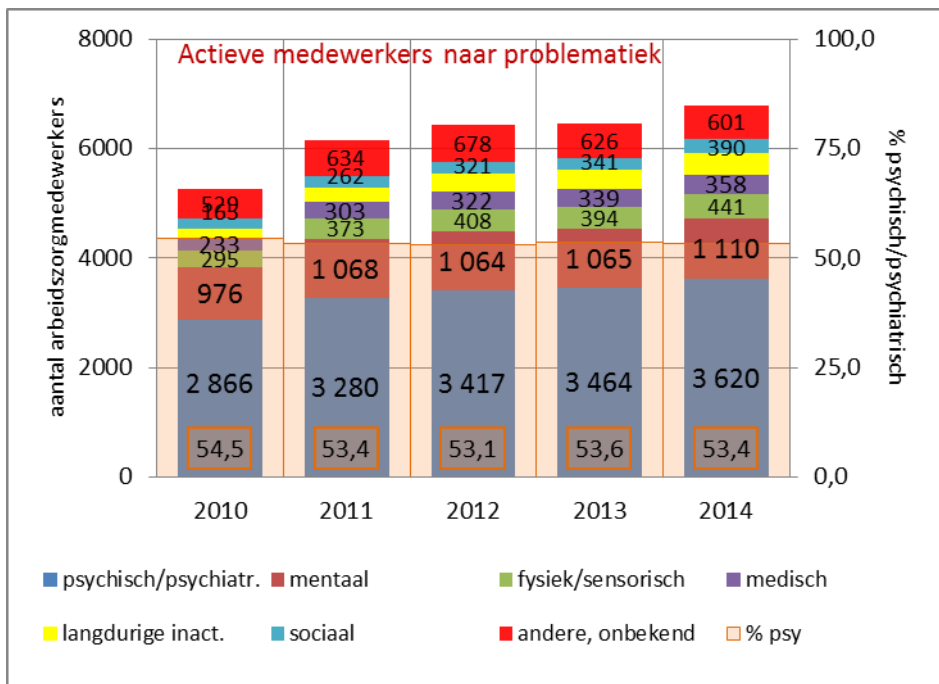
Actieve medewerkers naar burgerlijke staat

Arbeidszorgmedewerkers zijn in belangrijke mate ongehuwd: 4.608 in 2014, of 68% van het totaal. Het percentage ongehuwden neemt lichtjes toe.

Het aandeel ongehuwden ligt veel hoger dan het gemiddelde van de bevolking. Je zou het een "typisch" kenmerk van arbeidszorg kunnen noemen.

Actieve medewerkers naar hoofdproblematiek

De grootste groep, 3.620 medewerkers, werkt in de arbeidszorg omwille van een hoofdproblematiek van psychische/psychiatrische aard.

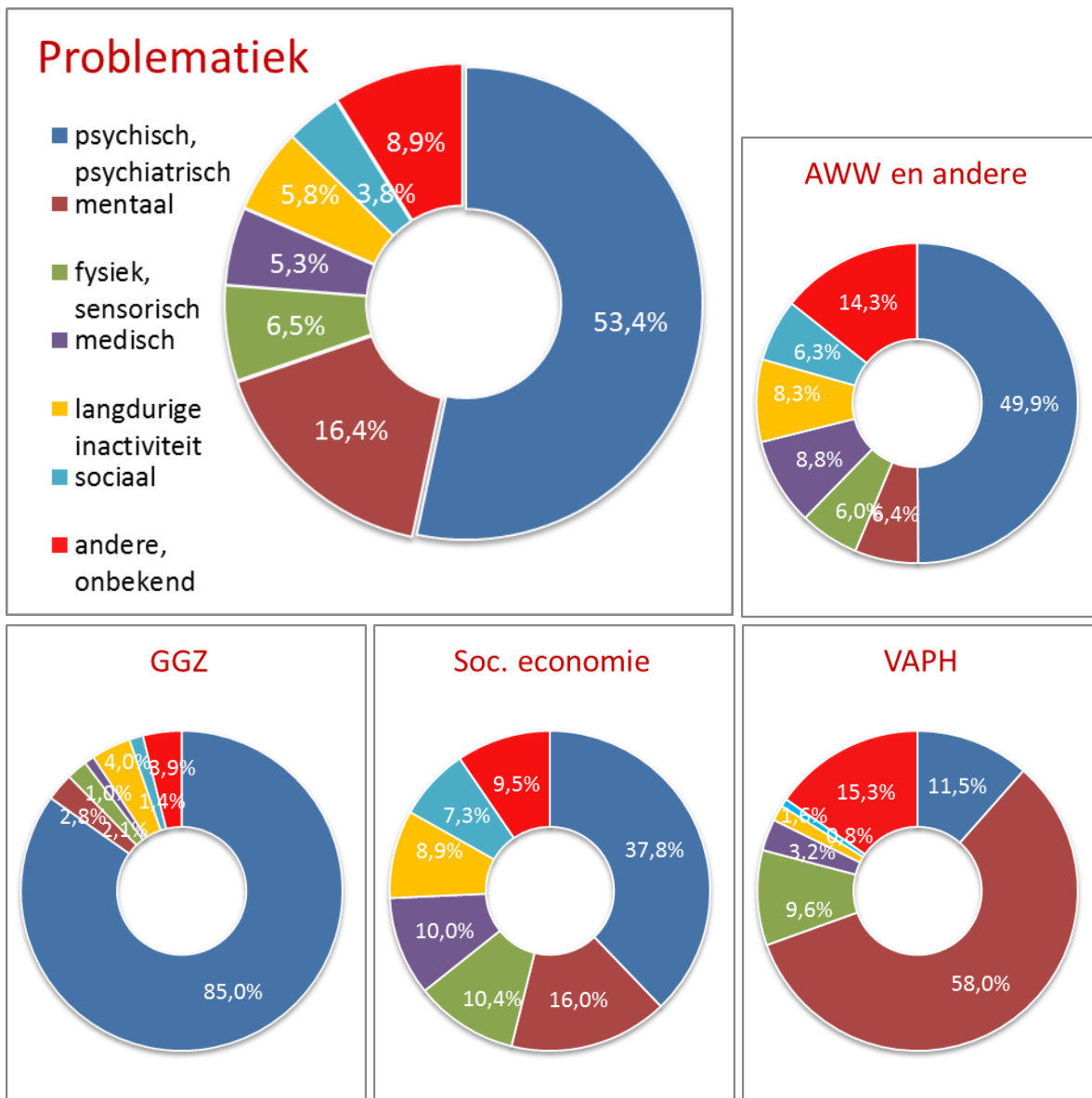
Dit aandeel van 53,4% kende een lichte daling sedert 2010.

De 1.110 medewerkers (16,4%) met een mentale problematiek vormen de tweede grootste groep.

De overige problematieken (fysiek/sensorisch,

medisch, sociaal, langdurige inactiviteit), tellen allen minder dan 10% van de arbeidszorgmedewerkers. De onderlinge verhoudingen blijven nagenoeg constant.

Actieve medewerkers in 2014 naar hoofdproblematiek

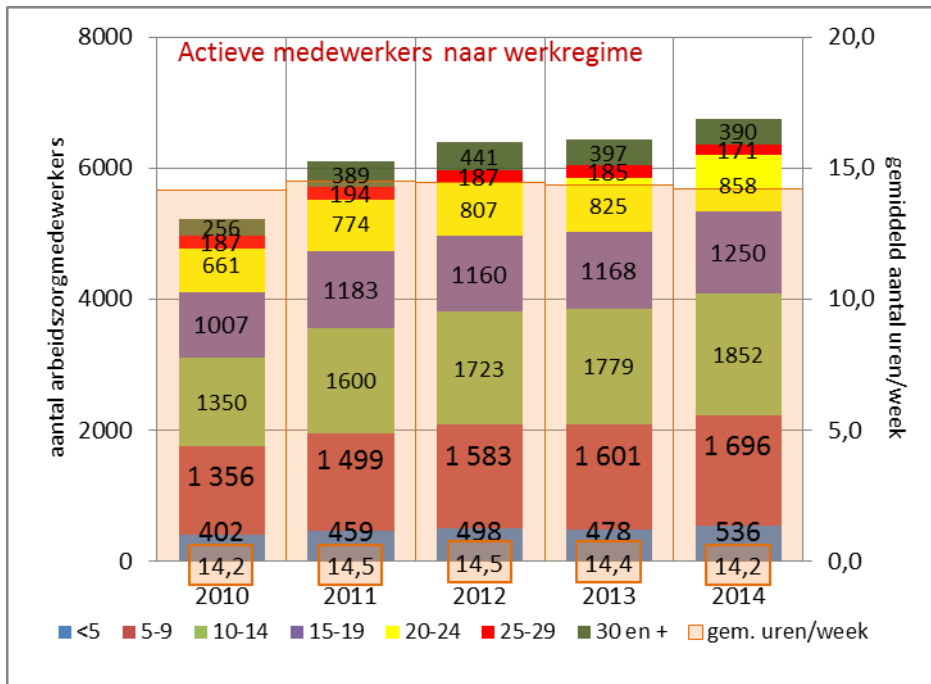

Het aantal medewerkers met een psychische/psychiatrische problematiek is met 53,4% veruit het grootst. Wanneer we dit opsplitsen per sector blijkt dat deze medewerkers, naar verwacht, overwegend binnen een GGZ-setting terecht komen: voor 85% van hun populatie.

Een andere categoriale verdeling zien we bij de VAPH-initiatieven. Het aantal medewerkers met een mentale problematiek ligt met 58% veel hoger dan het gemiddelde van 16,4%.

De sectoren sociale economie en algemeen welzijnswerk volgen het meest de gemiddelde verdeling naar problematiek.

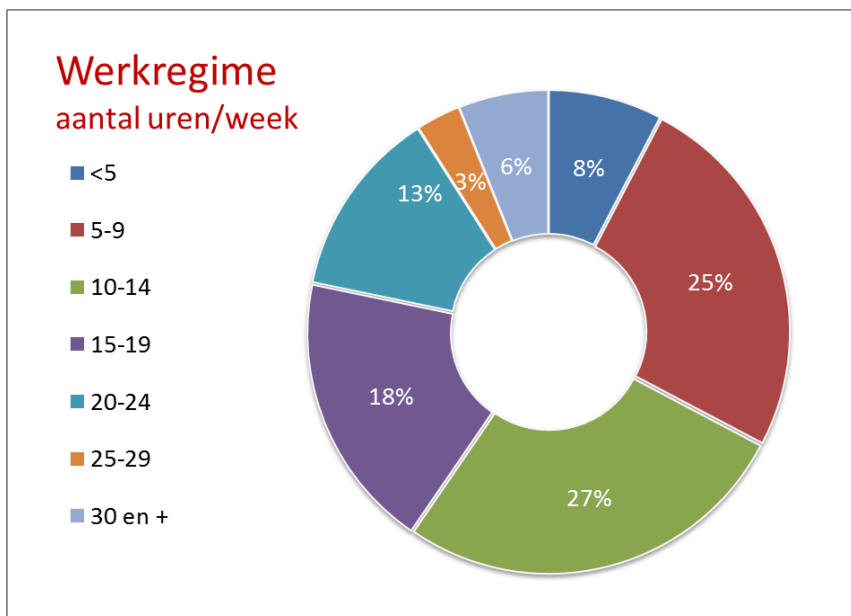
Actieve medewerkers naar werkregime

Gemiddeld werkt een arbeidszorgmedewerker in Vlaanderen 14,2 uren per week. Dit gemiddelde is in de afgelopen vijf jaar niet veel veranderd.

De verdeling over de verschillende uurklassen bleef nagenoeg gelijk over de jaren heen.

Actieve medewerkers in 2014 naar werkregime

Een kwart van de medewerkers (25%) is 5 tot 9 uur per week actief op de arbeidszorgwerkvloer.

Iets meer dan een kwart (27%) 10 tot 14 uur.

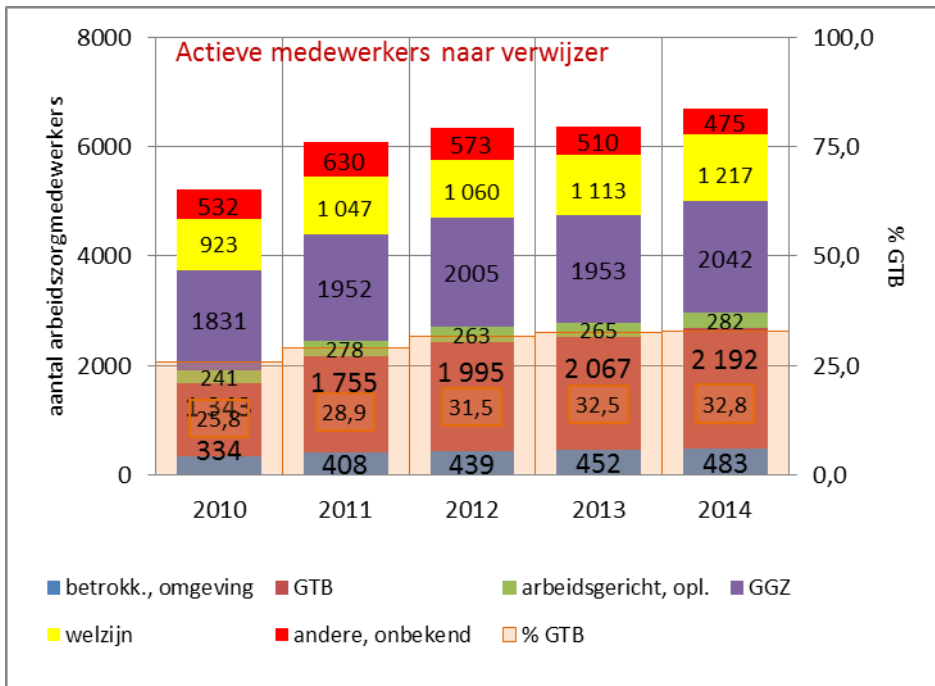
Bijna 1 op 5 (18%) doet 15 tot 19 uur per week.

22% is meer dan 19 uren per week actief in een arbeidszorginitiatief.

We stellen dus een ruime waaier vast aan aantal uren arbeidszorg per week. Sommige arbeidszorgmedewerkers komen weinig, anderen komen veel. Deze grote diversiteit in werkregime

naar de mogelijkheden en persoonlijke noden van het individu kan men ook een "typisch" kenmerk van arbeidszorg noemen.

Actieve medewerkers naar verwijzer

In deze voorstelling is GTB, de gespecialiseerde dienst voor trajectbepaling en – begeleiding voor personen met een arbeidsbeperking, als aparte categorie vermeld omdat dit de belangrijkste verwijzer is naar arbeidszorg (voor 2.192 medewerkers of 32,8% van het totaal in 2014). Dit aandeel is sedert 2010 stelselmatig toegenomen.

De tweede belangrijkste verwijzer is de GGZ met 2.042 medewerkers in 2014, of 31% van het totaal.

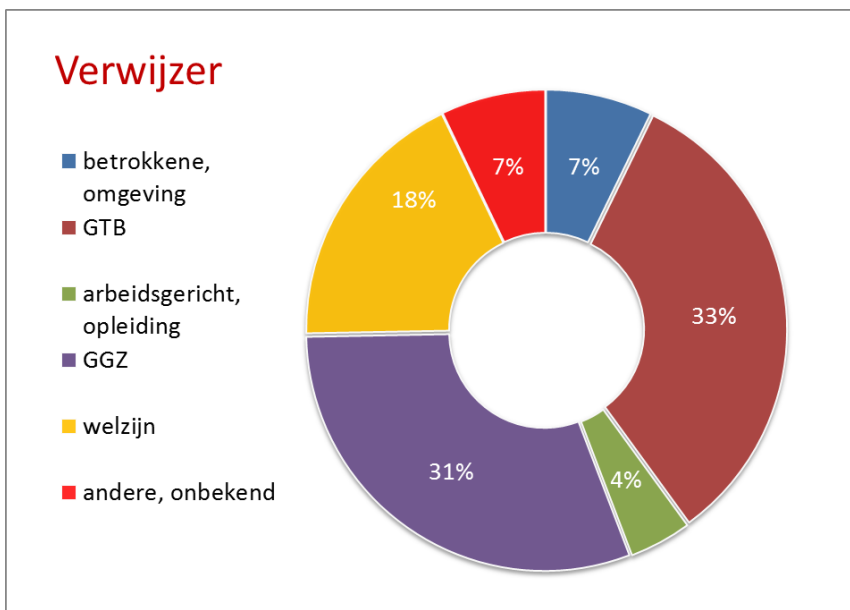
Derde grootste verwijzer is de groep van welzijnsorganisaties met 1.217 medewerkers of 18% in 2014. Hiervan nemen de OCMW's 8,3% voor hun rekening.

De onderlinge verhoudingen tussen de verwijzers is niet gewijzigd in de laatste 5 jaar.

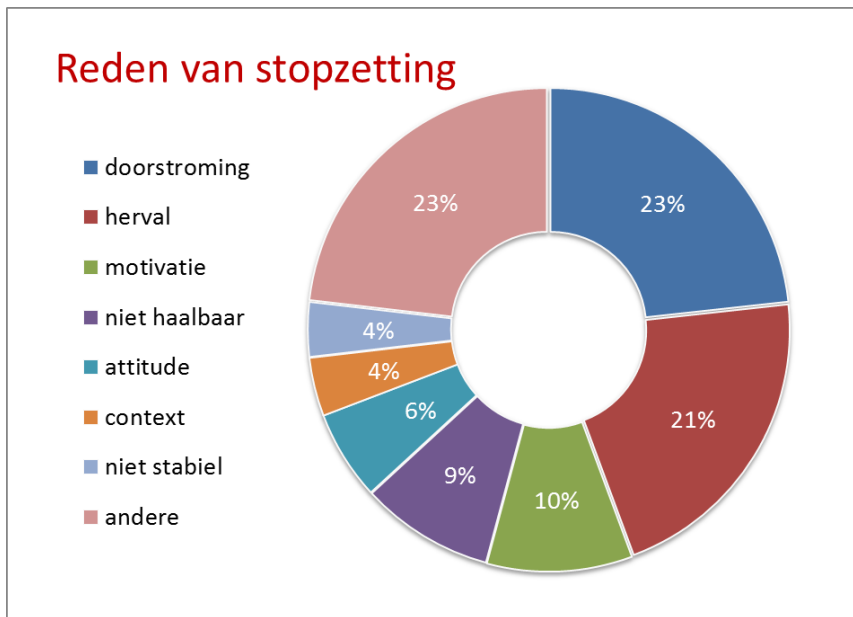
SAMENSTELLING:

- betrokkene, omgeving= incl. familie, huisarts, thuiszorg, therapeut,
- arbeidsgerichte organisatie= VDAB, sociale/beschermde werkplaats, vakbond, ander
- GGZ= incl. psych. ziekenhuis, revalidatie GGZ, PAAZ, beschut wonen
- welzijn= begeleid/beschermde wonen, OCMW, CAW, SEL, dc VAPH, justitiehuisen, zorg PmH

De procentuele verdeling naar verwijzer (in 2014) voor alle categorieën wordt in onderstaand diagram visueel voorgesteld.

Reden van stopzetting van arbeidszorg.

In 2014 waren er 1.820 stopzettingen van begeleidingsperiodes in arbeidszorg.

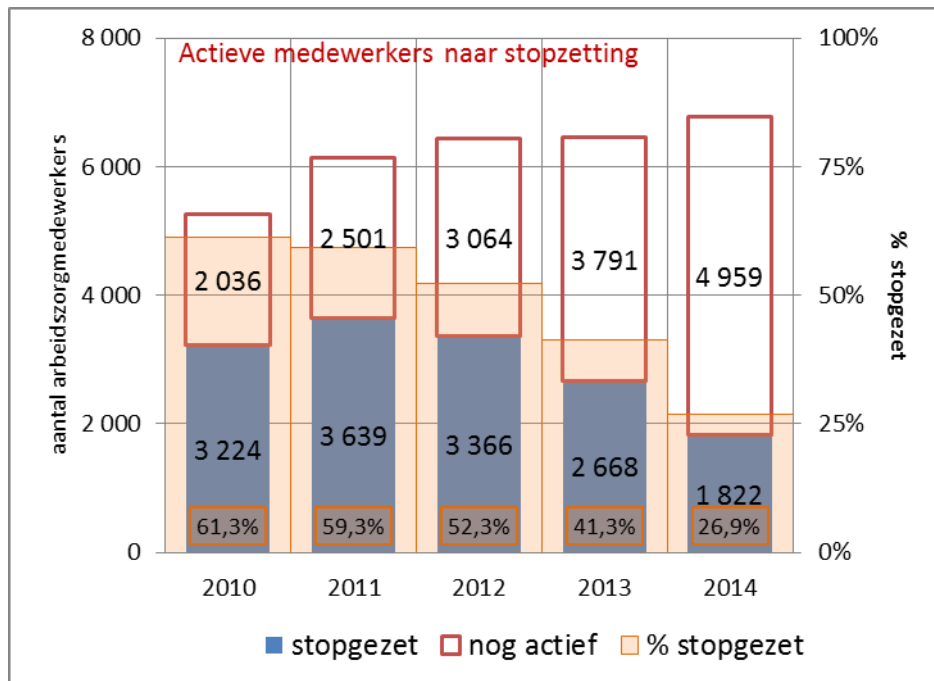
De verschillende redenen van stopzetting in 2014 staan in de grafiek hiernaast.

Perspectief op doorstroming (23%) is de belangrijkste reden. Hervat in de hoofdproblematiek scoort helaas bijna even hoog: 21%. Onder 'perspectief op doorstromen' wordt verstaan : perspectief op vorming of op een opleiding, op vrijwilligerswerk, op arbeidszorg elders of op betaalde arbeid in het normale of beschermde

tewerkstellingscircuit (maatwerkbedrijf, art 60...).

De grote groep 'andere' (23%) bevat onder meer : pensioen, overlijden, verhuis, niet meer komen opdagen

Actieve medewerkers naar stopzetting versus nog actief

Tot slot nog een opvallende vaststelling. Van alle arbeidszorg-medewerkers actief in 2010, zijn minder dan 40 % onafgebroken actief vier jaar later. Ruim 60 % is in de loop van die jaren tijdelijk of definitief gestopt in arbeidszorg.